NN 47/2022 (20.4.2022.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-IIIA-6670/2021 od 23. ožujka 2022.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

602

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Prvom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sudac Branko Brkić, predsjednik Vijeća, te suci Andrej Abramović, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko i Goran Selanec, članovi Vijeća, odlučujući o ustavnoj tužbi koju su podnijeli Petar Milić iz Gornjih Biljana, Dragana Milić iz Boljkovaca i Rajko Milić iz Novog Sada, koje zastupa Slađana Čanković, odvjetnica u Zagrebu, na sjednici održanoj 23. ožujka 2022. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Općinski građanski sud u Zagrebu dužan je donijeti odluku u predmetu koji se vodi pred tim sudom pod poslovnim brojem: Pn-272/2021 (ranije: Pn- 3414/12) u najkraćem mogućem roku, ali ne duljem od dvanaest (12) mjeseci, računajući od prvog idućeg dana nakon objave ove odluke u »Narodnim novinama«.

III. Na temelju članka 63. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst), podnositeljima ustavne tužbe određuje se primjerena naknada zbog povrede ustavnog prava na suđenje u razumnom roku zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i to:

– Petru Miliću, Gornje Biljane 0025, Gornji Biljani, Republika Hrvatska, u iznosu od 17.100,00 kuna,

– Dragani Milić, Vrnčani b.b., Boljkovci, Republika Srbija, u iznosu od 17.100,00 kuna,

– Rajku Miliću, Sajlovo XXXI 23, Novi Sad, Republika Srbija, u iznosu od 17.100,00 kuna.

IV. Naknada iz točke III. izreke ove odluke bit će isplaćena iz državnog proračuna u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva podnositelja Ministarstvu pravosuđa i uprave Republike Hrvatske za njezinu isplatu.

V. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Petar Milić iz Gornjih Biljana, Dragana Milić iz Boljkovaca i Rajko Milić iz Novog Sada (u daljnjem tekstu: podnositelji), koje zastupa Slađana Čanković, odvjetnica u Zagrebu, podnijeli su 24. studenoga 2021. ustavnu tužbu smatrajući da im je zbog dugotrajnosti parničnog postupka koji se vodi pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu pod brojem Pn-272/21 (ranije broj: Pn-3414/12) povrijeđeno ustavno pravo na suđenje u razumnom roku zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava.

2. Za potrebe ustavnosudskog postupka pribavljeni su spisi Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: Pn-272/2021 i broj: Su-Gzp I-2/2017.

II. PREGLED RADNJI U POSTUPKU

3. Parnični postupak pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu pokrenut je 9. kolovoza 2012. tužbom radi naknade štete podnositelja protiv tuženice Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: tuženica). Podnositelji su u tužbi naveli da potražuju naknadu neimovinske štete za duševne boli zbog smrt njihovih roditelja koji su smrtno stradali kao civili za vrijeme vojne operacije »Oluja« u selu Biljani Gornji te troškove izgradnje nadgrobnog spomenika za njihove pokojne roditelje.

Općinski građanski sud u Zagrebu (u daljnjem tekstu: prvostupanjski sud) je podneskom od 3. rujna 2012. dostavio tuženici tužbu na odgovor.

Tuženica je 27. rujna 2012. dostavila prvostupanjskom sudu odgovor na tužbu.

Podneskom od 9. studenoga 2012. podnositelji su se očitovali na odgovor na tužbu.

Podnositelji su podneskom od 6. lipnja 2013. zatražili od prvostupanjskog suda žurno zakazivanje ročišta.

Prvostupanjski sud je naredbom od 21. lipnja 2013. zakazao ročište za glavnu raspravu za 5. studenoga 2013.

Podnositelji su podneskom od 4. studenoga 2013. predložili saslušanje svjedoka J. B. pred Osnovnim sudom u Leskovcu te da se od Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske uprave zadarske (u daljnjem tekstu: MUP, PU zadarska) zatraže izvještaji o rezultatima provedenog očevida na mjestu pronalaska tijela njihovih pokojnih roditelja.

Ročište za glavnu raspravu održano je 5. studenoga 2013. na kojem je doneseno rješenje da će se od MUP-a, PU zadarske zatražiti izvještaji sukladno prijedlogu podnositelja.

MUP, PU zadarska je podneskom od 27. prosinca 2013. dostavilo prvostupanjskom sudu zatražen izvještaj o rezultatima provedenog očevida, dok je podneskom od 31. prosinca 2013. dostavilo i fotodokumentaciju očevida izvršenog na devastiranoj obiteljskoj kući pokojnog oca podnositelja, situacijski plan i izvješće o kriminalističko-tehničkoj pretrazi mjesta događaja.

Tuženica je 22. siječnja 2014. dostavila prvostupanjskom sudu podnesak u kojem je (ponovno) istaknula prigovor ratne štete.

Podnositelji su podneskom od 15. rujna 2014. zatražili od prvostupanjskog suda žurno zakazivanje ročišta te ponovili prijedlog da se pred Osnovnim sudom u Leskovcu zamolbenim putem sasluša svjedoka J. B.

Tuženica je 20. listopada 2014. dostavila prvostupanjskom sudu podnesak u kojem se protivila saslušanju svjedoka J. B. pred Osnovnim sudom u Leskovcu.

Podnositelji su u podnescima od 30. lipnja 2015. i 24. kolovoza 2015. ponovili zahtjev za žurnim zakazivanjem ročišta. Također su ustrajali kod prijedloga da se svjedok J. B. zamolbenim putem sasluša pred Osnovnim sudom u Leskovcu.

Podnositelj su 5. siječnja 2017. podnijeli prvostupanjskom sudu zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

Predsjednica prvostupanjskog suda je 1. ožujka 2017. donijela rješenje kojim je raspravnoj sutkinji određen rok od 24 mjeseca za donošenje odluke.

Prvostupanjski sud je naredbom od 3. ožujka 2017. zakazao ročište za 11. travnja 2017.

Na ročištu održanom 11. travnja 2017. podnositelji su zatražili rok od 15 dana radi pribave podataka od nadležnog državnog odvjetništva o kaznenom progonu A. A., pripadniku hrvatske vojske. Prvostupanjski sud je podnositeljima dodijelio rok od 30 dana za dostavu navedenih podataka, te je iduće ročište zakazao za 22. svibnja 2017.

Na ročištu održanom 22. svibnja 2017. prihvaćen je prijedlog podnositelja za pribavu spisa Županijskog suda u Zadru vezan za kaznenu prijavu protiv A. A. te prijedlog za saslušanjem podnositelja. Također je odlučeno da će se saslušanje svjedoka J. B. provesti pred prvostupanjskim sudom. Nakon što je punomoćniku podnositelja uručen poziv za saslušanje podnositelja, prvostupanjski sud je iduće ročište zakazao za 11. srpnja 2017.

Podnositelji su podneskom od 22. svibnja 2017. predložili prvostupanjskom sudu pribavu istražnog spisa u kaznenom predmetu protiv A. A. Prvostupanjski sud je isti dan zatražio od Županijskog suda u Zadru navedeni istražni spis.

Prvostupanjski sud je 29. svibnja 2017. zaprimio zatraženi spis Županijskog suda u Zadru.

Podnositelji su 5. srpnja 2017. dostavili prvostupanjskom sudu službenu bilješku Policijske uprave zadarske od 30. srpnja 2007., sačinjenu povodom obavljenog obavijesnog razgovora s A. A.

Na ročištu održanom 11. srpnja 2017. odbijen je prijedlog podnositelja za saslušanjem svjedoka A. A. Budući da podnositelji nisu pristupili ročištu, prvostupanjski sud je njihovom punomoćniku ponovno uručio poziv za saslušanje podnositelja. Također je odlučeno da će se pismenim putem pozvati svjedok J. B. Iduće ročište zakazano je za 28. rujna 2017.

Svjedok J. B. je podneskom od 31. srpnja 2017. obavijestio prvostupanjski sud da zbog zdravstvenih razloga ne može putovati iz Medveđe (Republika Srbija) u Zagreb.

Na ročištu održanom 28. rujna 2017. prvostupanjski sud je utvrdio da nisu pristupili (uredno pozvani) podnositelji niti svjedok J. B. Stoga je donio rješenje da će se ponovno pozvati na saslušanje podnositelji i svjedok J. B. te je sljedeće ročište zakazao za 17. studenoga 2017.

Podnositelji su podneskom od 26. listopada 2017. predložili prvostupanjskom sudu da se svjedok J. B. sasluša zamolbenim putem u Leskovcu, Republika Srbija.

Na idućem ročištu održanom 17. studenoga 2017. saslušani su podnositelji, nakon čega je doneseno rješenje da se prihvaća njihov prijedlog da se svjedok J. B. sasluša zamolbenim putem pred Osnovnim sudom u Leskovcu. Podnositeljima je dodijeljen rok od 8 dana za dostavu adrese i naziva suda kod kojeg je potrebno provesti saslušanje svjedoka J. B. te dokaze o troškovima kupnje i izgradnje grobnice za pokojne roditelje. Podnositelji su podneskom od 24. studenoga 2017. dostavili prvostupanjskom sudu tražene podatke.

Tuženica je 8. siječnja 2018. dostavila prvostupanjskom sudu podnesak u kojem se protivila izvođenju dokaznog prijedloga podnositelja saslušanjem predloženog svjedoka J. B., navodeći da je isti pravomoćnom presudom Županijskog suda u Zadru osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 10. godina zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva koje je počinio kao pripadnik srpske paravojske.

Nakon što su se podnositelji podneskom od 24. siječnja 2018. očitovali na navode tuženice od 8. siječnja 2018., isti su podneskom od 2. ožujka 2018. zatražili od prvostupanjskog suda da žurno uputi zamolnicu Osnovnom sudu u Leskovcu.

Prvostupanjski sud je 29. ožujka 2018. uputio zamolnicu Osnovnom sudu u Leskovcu radi saslušanja svjedoka J. B. Zamolnica je upućena diplomatskom dostavom putem Ministarstva pravosuđa, Uprave za europske poslove, međunarodnu i pravosudnu suradnju.

Predsjednica prvostupanjskog suda je 18. ožujka 2019. proslijedila dopis raspravnoj sutkinji kojim je ukazala na činjenicu da je 4. ožujka 2019. istekao rok za donošenje odluke u predmetu broj: Pn-3414/12 te ju je pozvala na dostavu izvješća o razlozima nedonošenja odluke u navedenom predmetu.

Nakon što je 21. ožujka 2019. raspravna sutkinja dostavila svoje izvješće o radu na predmetu broj: Pn-3414/12, predsjednica prvostupanjskog suda je 25. ožujka 2019. navedeno izvješće dostavila predsjedniku neposredno višeg suda i Ministarstvu pravosuđa, Uprave za europske poslove, međunarodnu i pravosudnu suradnju.

Prvostupanjski sud je 21. ožujka 2019. uputio požurnicu Osnovnom sudu u Leskovcu. Požurnica je upućena diplomatskom dostavom putem Ministarstva pravosuđa.

Prvostupanjski sud je 23. kolovoza 2019. zaprimio podnesak Ministarstva pravosuđa kojim se dostavlja dopis Osnovnog suda u Leskovcu od 4. lipnja 2019. Iz navedenog dopisa proizlazi da Osnovni sud u Leskovcu nije zaprimio zamolnicu prvostupanjskog suda od 29. ožujka 2018.

Prvostupanjski sud je 6. rujna 2019. ponovio dostavu zamolnice od 29. ožujka 2018.

Prvostupanjskom sudu je 4. prosinca 2019. dostavljena preslika note Ministarstva pravde Republike Srbije od 6. studenoga 2019. i zapisnik Osnovnog suda u Lebanu od 25. rujna 2019. o zamolbenom saslušanju svjedoka J. B. (navedeni zapisnik sastavljen je na ćiriličnom pismu).

Prvostupanjski sud je 6. prosinca 2019. donio rješenje kojim se podnositelji pozivaju da u roku od 15 dana izvrše prijevod zapisnika o zamolbenom saslušanju svjedoka J. B. na hrvatski jezik te da dostave sudu dva ovjerena primjerka istog.

Podnositelji su 2. siječnja 2020. dostavili prvostupanjskom sudu tražene prijevode zapisnika o zamolbenom saslušanju svjedoka J. B.

Prvostupanjski sud je iduće ročište zakazao za 16. ožujka 2020., koje je odgođeno u skladu s Mjerama i preporuci Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske.

Ministarstvo pravosuđa je 17. ožujka 2020. zatražilo od prvostupanjskog suda očitovanje o razlozima prekoračenja roka za rješavanje predmeta broj: Pn-3414/12. Ministarstvu pravosuđa je traženo očitovanje dostavljeno 15. svibnja 2020.

Iduće ročište održano je 18. lipnja 2020. na kojem su podnositelji dostavili u spis rješenje Općinskog suda u Benkovcu kojim su prednici podnositelja utvrđeni umrlima, sudsku praksu Vrhovnog suda Republike Hrvatske u odnosu na tijek zastare, zahtjev za provođenje istrage protiv A. A. te očitovanja Županijskog suda u Zadru u odnosu na stanje istrage. Tuženici je dodijeljen rok od 15 dana za očitovanje na zaprimljenu dokumentaciju te je iduće ročište određeno za 23. srpnja 2020.

Prvostupanjski sud je 14. srpnja 2020. zaprimio očitovanje tuženice.

Prvostupanjski sud je na ročištu održanom 23. srpnja 2020. zaključio glavnu raspravu te je ročište za objavu presude zakazao za 17. rujna 2020.

Prvostupanjski sud je odgodio ročište za objavu sa 28. rujna 2020. na 15. listopada 2020.

Prvostupanjski sud je 15. listopada 2020. elektronskim putem obavijestio stranke da se ročište za objavu odgađa za 16. listopada 2020.

Na ročištu održanom 16. listopada 2020. prvostupanjski sud je objavio presudu, protiv koje je tuženica 30. listopada 2020. izjavila žalbu. Prvostupanjski sud je 17. studenoga 2020. zaprimio od podnositelja odgovor na žalbu tuženice.

Županijski sud u Bjelovaru je rješenjem od 3. prosinca 2020. prihvatio žalbu tuženice te je ukinuo presudu prvostupanjskog suda od 16. listopada 2020. u točkama I., II., III., IV. i V. izreke, te je predmet u ukinutom dijelu vratio prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Prvostupanjski sud je 12. srpnja 2021. održao pripremno ročište nakon kojeg je otvorena glavna rasprava te je doneseno rješenje kojim je određeno da će se provesti dokaz saslušanjem svjedoka A. A., te svjedoka po prijedlogu tuženice. Također je odlučeno da će se službenim putem od Ministarstva obrane zatražiti podaci o statusu A. A., te od Županijskog suda u Zadru spis broj: Kio-41/08.